

ภาคผนวกที่ 1

การประชุมสัมมนาสำหรับฟังความคิดเห็น

โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบคุ้มครองและสร้างความมั่นคงสำหรับแรงงานนอกระบบ

การประชุมสัมมนาสำหรับฟังความคิดเห็นโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบคุ้มครองและสร้างความมั่นคงสำหรับแรงงานนอกระบบ ได้จัดขึ้นในวันอังคารที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 8.30 – 13.30 น. ณ ห้องภัตตาคาร 1 ชั้น 4 โรงแรม เดอะ ทวินทาวเวอร์ กรุงเทพฯ โดยวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาในครั้งนี้เพื่อเป็นการนำเสนอผลการศึกษาและเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงรายงานการศึกษาวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้นำเสนอผลการวิจัย ได้แก่ ดร. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ ดร. ศิริเชษฐ์ สังขมาน นายปรีชา เรืองวิชาธร นายตะวัน วรรณรัตน์ และคณะนักวิจัยจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน วิทยากร และผู้สังเกตการณ์ รวมทั้งสิ้นประมาณ 70 คน โดยมีประเด็นข้อคิดเห็นจากการประชุมสัมมนาดังนี้

1. ระบบโครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social Safety Net) ที่เอื้อต่อแรงงานนอกระบบ

- 1) ควรมีการประสานงานกับองค์กรเอกชน (NGO) ที่มีเครือข่ายแรงงานนอกระบบ (Home Net) อยู่แล้ว เพื่อให้แรงงานนอกระบบสามารถรวมกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เช่น กลุ่มเกษตรกรพันธะสัญญา เพื่อเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงาน ให้ความรู้เรื่องสิทธิต่างๆ รวมทั้งการเรียกร้องสิทธิที่ควรได้รับในกรณีที่เกิดการละเมิดสิทธิเกษตรกรพันธะสัญญา
- 2) จัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่ / อาชีพของแรงงานนอกระบบ ในเรื่องข้อมูลวิชาการและกฎหมาย
- 3) ด้านความปลอดภัยควรได้รับการคุ้มครองเท่าเทียมแรงงานในระบบ
- 4) การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่องของระบบโครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การสร้างระบบ Social Safety Net สำหรับแรงงานนอกระบบ โดยมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ไม่ควรต่างคนต่างทำ)
- 6) ระบบ Social Safety Net ควรสร้างให้เป็นระบบที่เป็น “ฮีโร่” ของแรงงานนอกระบบ เพื่อที่แรงงานนอกระบบสามารถเข้าถึง Social Safety Net ได้ง่าย
- 7) ควรพิจารณาเรื่อง “บ้านอยู่ประชาชน” เพราะจะลดปัญหาและเป็นเครื่องมือทางสังคม ซึ่งสภาองค์กรลูกจ้างได้ดำเนินการอยู่ ผลักดันร่วมกับ 6 สภาองค์กรลูกจ้าง
- 8) ให้ความดูแลทางสังคมแก่แรงงานนอกระบบ เช่น การเจ็บป่วย เนื่องจากแรงงานนอกระบบได้เสียภาษีให้กับรัฐเช่นกัน เพราะฉะนั้นตอนป่วยก็ต้องดูแลแรงงานเหล่านี้
- 9) รัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงแก้ไขให้กฎหมายได้คุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ทั่วถึงและเป็นธรรม
- 10) สวัสดิการพื้นฐานควรกำหนดให้เป็นนโยบายของรัฐ
- 11) เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานและเข้าใจปัญหาของแรงงานนอกระบบ และเร่งรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ

12) ควรนำไปสู่การปฏิบัติแล้วนำมาแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ

- 1) กฎหมายต่างๆ ที่ออกมาบังคับใช้ เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ยังไม่ครอบคลุมและคุ้มครอง และสร้างหลักประกันให้แก่แรงงานนอกระบบได้ เนื่องจากแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ไม่มีนายจ้าง เป็นการทำงานแบบผู้ประกอบการอิสระ หรือที่มีนายจ้างเป็นเกษตรกรพันธะสัญญา แต่นายจ้างไม่ต้องรับผิดชอบด้านสวัสดิการ เพราะส่วนใหญ่ไม่ได้ทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร
- 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบที่บังคับใช้แล้ว เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงานประมง แรงงานภาคเกษตร ฯลฯ แต่ยังไม่เห็นผลในทางปฏิบัติจริง เพราะไม่มีการตรวจแรงงาน กระทรวงแรงงานควรเข้ามาดูแลให้มีผลในทางปฏิบัติ และให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานในภาคเกษตรมากขึ้น
- 3) กฎหมายยังไม่ครอบคลุมกลุ่มแรงงานนอกระบบทุกกลุ่มเป้าหมาย และไม่สามารถตอบสนองหรือเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มแรงงานนอกระบบได้อย่างตรงเป้าหมายเท่าที่ควร กล่าวคือ กฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายประกันสังคมไม่ได้คุ้มครองแรงงานนอกระบบ
- 4) ปัญหากฎหมายประกันสังคมยังไม่ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ ปัจจุบันมีร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน หากมีผลบังคับใช้ในอนาคตแล้ว สำนักงานประกันสังคม ควรให้การคุ้มครองประกันสังคมแก่กลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้านก่อน การเก็บเงินสมทบหรือการส่งเงิน มีผู้นำเครือข่ายผู้รับงานไปทำที่บ้านเกือบทุกภาคสามารถส่งให้สำนักงานประกันสังคมได้ ทั้งนี้ประกันสังคมควรออกแบบสิทธิประโยชน์ที่แรงงานกลุ่มนี้พึงได้รับโดยทำการสำรวจกับกลุ่มแรงงานนอกระบบผู้รับงานไปทำที่บ้าน
- 5) กฎหมาย กฎระเบียบ ไม่ได้เอามาคุ้มครองทางสังคมกับกลุ่มแรงงานนอกระบบ
- 6) โดยแท้จริงแล้ว ไม่ใช่เรื่องยากในการออกกฎหมาย แต่ผู้ออกไม่มีเจตนาออกกฎหมายให้มีความสมดุลมากกว่า (ในความคิดของผู้ใช้แรงงาน)
- 7) ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ไม่รู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่ได้รับความคุ้มครอง และไม่ประสงค์ใช้สิทธิตามกฎหมาย พอใจในสภาพที่เป็นอยู่
- 8) การปรับเปลี่ยนกฎหมายบ่อยครั้งส่งผลให้กฎหมาย กฎระเบียบที่นำเสนอจากรัฐบาลจะต้องถูกปรับเปลี่ยนไปตามนโยบายของรัฐบาลใหม่
- 9) ปัญหาและอุปสรรคในการนำกฎหมาย กฎระเบียบมาบังคับใช้ มีปัญหาคือ หน่วยงานภาครัฐไม่เล็งเห็นความสำคัญของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ดังนั้นการทำกฎหมาย กฎระเบียบ มาบังคับใช้ จึงไม่เข้มงวดเท่าที่ควร เช่น กฎหมายของประกันสังคมที่จะให้ความคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบ 3 กรณี ยังไม่มีการบังคับใช้เป็นรูปธรรมเลย
- 10) แรงงานนอกระบบมีความรู้น้อยจึงไม่เข้าใจเรื่องกฎหมาย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการใช้ให้เป็นประโยชน์แก่คนกลุ่มนี้
- 11) หน่วยงานของรัฐมีบุคลากรน้อย ส่วนปัญหาแรงงานที่ต้องแก้ไขมีมาก ทำให้แรงงานไม่สนใจเท่าที่ควร

- 12) กระทรวงแรงงานประสานงานกับกระทรวงเกษตร และกระทรวงพาณิชย์ ในการตีกฎหมาย / พ.ร.บ. / กฎกระทรวงให้แตก แล้วนำมาปรับช่วยแรงงานนอกระบบ
- 13) แรงงานนอกระบบยังไม่มี การขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการ ชัดเจน ดังนั้นการนำกฎหมายมาใช้จึงไม่สามารถเจาะจงตัวบุคคลลงไปได้

3. แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของประเทศไทย

- 1) ควรมีการกำหนดกฎหมายคุ้มครองแรงงานภาคเกษตรขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการทำงาน เพื่อให้แรงงานนอกระบบสามารถเข้าสู่ระบบการประกันสังคม / สร้างความมั่นคง ให้แก่ชีวิตได้ โดยควรมีการคุ้มครองแรงงานนอกระบบประเภทต่างๆ แตกต่างกันไปตามสภาพการทำงาน
- 2) สร้างระบบเครือข่ายทางสังคมของแรงงานนอกระบบ เพื่อให้มีการรวมกลุ่มที่แข็งแกร่ง สามารถช่วยเหลือตนเอง / กลุ่ม ให้พัฒนาได้อย่างยั่งยืน และให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา / ปรับปรุงแนวทางการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของประเทศไทย
- 3) ไม่ว่าแรงงานนอกระบบหรือแรงงานในระบบต้องใช้กฎหมายคุ้มครองเช่นเดียวกัน ไม่ควรเลือกปฏิบัติต่อแต่ละงานหรืออาชีพ
- 4) การออกกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มแรงงานนอกระบบอย่างจริงจัง
- 5) ควรให้กลุ่มแรงงานนอกระบบได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น แนวทาง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย กฎระเบียบ ต่อการพัฒนาปรับปรุงการคุ้มครองแรงงานนอกระบบของประเทศไทย
- 6) ควรรับฟังปัญหาจากกลุ่มต่างๆ ชุมชน หรือลงพื้นที่จริง หรือจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
- 7) กระทรวงแรงงานควรออกกฎหมาย ร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานนอกระบบให้มีผลบังคับแก่แรงงานดังกล่าวให้ทั่วถึง และกฎหมายประกันสังคม ควรขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบให้เห็นผลโดยเร็ว
- 8) กฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้านไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
- 9) สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการลงทุน และการออมทรัพย์
- 10) เพิ่มสิทธิประโยชน์ที่แรงงานควรจะได้รับ แต่ควรปรับจากแรงงานในระบบเนื่องจากมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก และการจะพัฒนาปรับปรุงการคุ้มครองควรมีกฎหมายออกมาเพื่อรองรับ
- 11) แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงคุ้มครองแรงงานนอกระบบของประเทศไทย ประเด็นสำคัญอยู่ที่รัฐบาลต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มนี้เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศที่มีความสำคัญต่อภาคการผลิตของประเทศ โดยพยายามให้ความช่วยเหลือคุ้มครองแรงงานกลุ่มนี้ให้ได้รับระดับเท่าเทียมกับแรงงานในระบบ โดยออกกฎหมายให้ความคุ้มครองแรงงานนอกระบบที่เป็นรูปธรรม เพื่อที่ว่ากลุ่มแรงงานนอกระบบจะได้มีกำลังใจที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถ อันจะช่วยส่งผลให้กลไกการผลิตในแต่ละภาคส่วนสามารถดำเนินไปได้ (ภาคการผลิต ภาคเกษตร ภาคบริการ)

- 12) การพัฒนาปรับปรุงความคุ้มครองต้องวิเคราะห์ วิจัย ให้แน่ชัด แรงงานหลายประเภท ประเภทที่
ด้อยโอกาสมากที่สุด เป็นแรงงานที่ขาดความรู้และโอกาส ซึ่งน่าเป็นห่วง จึงควรให้ความสนใจและ
เข้าใจให้มาก
- 13) การวิเคราะห์ควรแยกก่อนแล้วนำมาวิเคราะห์ภาพรวม
- 14) ควรให้ใช้ Deductive และ Inductive
- 15) ภาครัฐยังไม่จัดสวัสดิการภายหลังจากที่แรงงานนอกระบบเกษียณอายุหรือไม่สามารถทำงานได้แล้ว
ซึ่งควรจรรงคดีให้มีการออมในภาคแรงงานนอกระบบ คล้ายๆ กับภาคในระบบที่มีประกันสังคม
หรือภาครัฐที่มี กบข. และระบบบำนาญบำนาญรองรับเมื่อถึงวัยเกษียณ

4. แนวทางในการสร้างความมั่นคงในการทำงานสำหรับแรงงานนอกระบบ

- 1) การพัฒนาอาชีพ / พัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สามารถมีผลิตภาพเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 2) ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อลดค่าใช้จ่ายและภาวะหนี้สิน
- 3) ปรับปรุงรูปแบบการทำงานให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น เช่น เกษตรพันธะสัญญาปรับเปลี่ยนเป็น
การทำเกษตรแบบผสมผสาน / ทฤษฎีใหม่ เข้าร่วมด้วย
- 4) การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันเมื่อประสบปัญหาทางการเกษตร / เงินทุน ควรมีการรวมกลุ่ม
สวัสดิการชุมชน เพราะการรอความช่วยเหลือจากภาครัฐนั้นไม่ได้สร้างความมั่นคง เพราะนอกจาก
จะช้าแล้วยังมีจำนวนเงินน้อย ไม่เพียงพอ และไม่ได้อยู่บนฐานของการพึ่งตนเอง
- 5) ที่ทำงานของแรงงานนอกระบบต้องอยู่คงที่ไม่เร่ร่อน งานที่ทำต้องสม่ำเสมอ
- 6) ต้องนำกฎหมายทุกฉบับมาคุ้มครองเท่าเทียมกับแรงงานในระบบ
- 7) ด้านเศรษฐกิจ : ค่าแรง รายได้ ควรเป็นไปตามรายได้ขั้นต่ำ การกำหนดให้มีกฎหมายคุ้มครอง
แรงงานนอกระบบ
- 8) ด้านสังคม : ภาวะจิตใจ ความมั่นคงด้านจิตใจ การเจ็บป่วย “กินอิ่ม นอนอุ่น” การคุ้มครองตาม
กฎหมาย
- 9) ควรจัดให้กลุ่มต่างๆ ดำเนินการในรูปองค์กร
- 10) ให้กระทรวงแรงงานลงมาให้ความรู้กับแรงงานนอกระบบทุกพื้นที่ และผ่านสื่อต่างๆ
- 11) สร้างหลักประกันด้านรายได้
- 12) การสร้างความมั่นคงต่อแรงงานนอกระบบน่าจะมาจากการลดปัญหา หรือเพิ่มความต้องการที่
แท้จริงของแรงงาน จากข้อมูลที่ได้ดูตามเอกสาร สิ่งที่แรงงานต้องการ น่าจะอยู่ที่การมีสวัสดิการที่
จะคุ้มครองเมื่อเกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ซึ่งน่าจะเพิ่มส่วนนี้ ส่วนปัญหาที่แรงงานประสบอีก
อย่างเป็นปัญหาหลักคือ เรื่องรายได้ ดังนั้นการสร้างความมั่นคงในการทำงานน่าจะเริ่มจาก 2 ส่วน
ดังกล่าวนี้ ส่วนปัญหาอื่นๆ น่าจะเป็นส่วนรองลงไป
- 13) เสนอให้แรงงานได้มีความรู้ในการรวมตัว รู้จักตัวตนและสิทธิของตนเอง พัฒนาทักษะฝีมือ สร้าง
ความเป็นธรรมในสังคม และกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อสะท้อนปัญหาของตนเอง จะเกิดความมั่นคง
ในสังคม
- 14) ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเชิงสำรวจ / ปริมาณ แล้วจัด Priority แล้วนำไปใช้เชิงคุณภาพ แล้วให้
NGO เสนอข้อมูลเชิงคุณภาพมา โดยทำข้อมูลเชิงเปรียบเทียบของแต่ละหัวข้อออกมา

- 15) เบื้องต้นต้องมีการจดทะเบียนแรงงานนอกระบบเพื่อให้ทราบแน่ชัดว่ามีจำนวนเท่าไร ประกอบอาชีพอะไร เพื่อให้การสร้างความมั่นคงสามารถทำได้ครอบคลุมคนที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
5. ข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการพัฒนากฎศาสตร์ และกลยุทธ์ในการคุ้มครองและการสร้างความมั่นคงในการทำงานของแรงงานนอกระบบ
 - 1) สวัสดิการสังคมเป็นความมั่นคงในชีวิตที่แรงงานนอกระบบต้องการเช่นเดียวกับแรงงานในระบบ โดยเฉพาะในเรื่องการประกันสังคม จึงควรมีการพัฒนากฎศาสตร์และกลยุทธ์ในการคุ้มครองและสร้างความมั่นคงในการทำงาน ให้มีการสร้างระบบประกันสังคมที่เหมาะสมกับสภาพการทำงานของแรงงานนอกระบบแต่ละประเภท
 - 2) สวัสดิการเบื้องต้นที่ควรมี ได้แก่ เงินชดเชยการขาดรายได้เนื่องจากเจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ และไม่สามารถทำงานได้ กรณีทุพพลภาพ กรณีเสียชีวิต ได้แก่ ค่าทำศพ เงินสงเคราะห์บุตรผู้เสียชีวิต และกรณีชราภาพ โดยเฉพาะในแรงงานภาคเกษตรจะมีแรงงานที่สูงอายุไม่สามารถเข้าสู่ภาคนอกเกษตรได้ เป็นจำนวนมาก
 - 3) ออกกฎหมายเฉพาะกิจ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานแต่ละประเภท และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น สิทธิพื้นฐานแรงงานนอกระบบ
 - 4) ผลักดันข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ที่นำไปสู่การปฏิบัติต่อแรงงานนอกระบบได้จริง เช่น กรณีปัญหาแรงงานนอกระบบไม่มีเงินออม ภาวะหนี้สิน การเจ็บป่วย ฯลฯ กรณีเหล่านี้ต้องหาวิธีการแก้ไขหรือจัดการกับปัญหาอย่างไร รัฐควรสมทบช่วยเหลือเป็นกองทุนต่อแรงงานนอกระบบเหล่านี้หรือไม่ เป็นต้น
 - 5) ลงไปสู่พื้นที่ปฏิบัติจริง โดยการจัดสัมมนาในพื้นที่
 - 6) ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องลงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
 - 7) อยากให้องค์กรที่เกี่ยวข้องพัฒนากฎศาสตร์และกลยุทธ์ในการคุ้มครองด้วยความจริงจังและต่อเนื่องเพื่อพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
 - 8) เป็นหน้าที่ของกระทรวงแรงงานในการวิเคราะห์ / สังเคราะห์ผลงานวิจัยหลายๆ เรื่อง แล้วนำไปทำยุทธศาสตร์แต่ละประเภท จัดปัญหาเร่งด่วนที่ควรแก้ก่อน โดยเฉพาะนำผลงานวิจัยเชิงคุณภาพมา backup ผลงานที่ได้จากการสำรวจ
 - 9) ต้องมีข้อมูลของแรงงานนอกระบบก่อน และมีการจัดหมวดหมู่ อาชีพ เพื่อให้การจัดทำกลยุทธ์สัมฤทธิ์ผลได้อย่างทั่วถึงเป็นระบบ
6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
 - 1) ควรมีการให้ตัวอย่าง (กลุ่มตัวอย่าง) แรงงานนอกระบบในแต่ละประเภทมาแสดงความคิดเห็น ความต้องการระบบความมั่นคงในสังคมด้วย
 - 2) ควรมีการเสนอแนวทางการสร้างระบบความมั่นคงของแรงงานภาคเกษตรในแต่ละกลุ่มอาชีพ (เกษตรกร / ปศุสัตว์ / ประมง) ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม

- 3) ผลงาน / การศึกษาควรนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสามารถรับรองกฎหมาย / ระเบียบ / พ.ร.บ. ต่างๆ ให้สามารถคุ้มครองและสร้างความมั่นคงให้แก่แรงงานนอกระบบได้อย่างแท้จริง
- 4) นิยาม “แรงงานนอกระบบ” ที่ทำการศึกษาวิจัยโครงการนี้ยังไม่ชัดเจน จากการบรรยายของคณะวิจัย ระบุเป็นอาชีพมากกว่าให้คำนิยามของแรงงานนอกระบบ
- 5) น่าจะมีการทำเป็นลักษณะการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่างๆ
- 6) การสร้างความมั่นคงให้แรงงานนอกระบบควรเพิ่มเติมการศึกษาแรงงานนอกระบบหลังจากเกษียณอายุด้วย เพื่อให้การจัดทำยุทธศาสตร์สามารถครอบคลุมจนตลอดชีพ
- 7) ระยะการประจักษ์น้อยเกินไป

ภาพประชุมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็น
โครงการระบบคุ้มครองและสร้างความมั่นคงสำหรับแรงงานนอกระบบ
วันอังคารที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนโยบายการออมและการลงทุน
สำนักงานนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ
สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา
สำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
MAP foundation

หน่วยงานภาคเอกชน

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ
มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก
โครงการส่งเสริมศักยภาพผู้หญิงและแรงงานข้ามชาติ
สภาองค์กรลูกจ้าง/สภาแรงงานอุตสาหกรรมเอกชน
เครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน
กลุ่มหัตถกรรมเครื่องทองลงหิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าเคหะร่มเกล้า เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ
กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีน้อมเกล้า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ
กลุ่มอาชีพทดลองกรุง/ทำพรมเช็ดเท้า เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

หมายเลขแบบสอบถาม.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....

สัมภาษณ์ ณ.....

แบบสอบถาม

โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบคุ้มครองและสร้างความมั่นคงสำหรับแรงงานนอกระบบ
โดยสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำ แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะความต้องการระบบสวัสดิการ และ
ปัญหาของแรงงานนอกระบบ เพื่อนำไปสู่แนวทางการสร้างระบบคุ้มครองและสร้างความมั่นคงสำหรับแรงงาน
นอกระบบต่อไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และ ○ หรือกรอกข้อความ และ/หรือตัวเลขลงในช่องว่างที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย

2. อายุ.....ปี (อายุต่ำกว่า 15 ปี ยุติการสัมภาษณ์)

3. สถานภาพการสมรส

☐ โสด ☐ สมรส/มีคู่อยู่ร่วมกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรส
☐ แยกกันอยู่ ☐ หย่าร้าง ☐ หม้าย

4. ระดับการศึกษา

☐ ไม่ได้รับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี/สูงกว่า
☐ อื่นๆ (ระบุ).....

5. ท่านมีผู้ที่ต้องอุปการะดูแลกี่คน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ไม่มี ☐ บิดา/มารดา.....คน ☐ บุตร.....คน ☐ ญาติ/พี่น้อง.....คน

6. ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน..... ตำบล.....
อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

7. จังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน..... ตำบล.....
อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านอาชีพและสภาพการทำงาน

1. ท่านประกอบอาชีพอะไร (ระบุอาชีพหลักเพียง 1 อาชีพเท่านั้น)

○ แรงงานภาคเกษตร

- ☐ เกษตรกรพันธะสัญญา ประเภท ☐ เลี้ยงเป็ด/ไก่ ☐ เลี้ยงหมู ☐ เลี้ยงปลาในกระชัง
☐ ปลุกข้าวโพด ☐ ปลุกอ้อย ☐ อื่นๆ.....
ความเป็นเจ้าของที่ดิน ☐ ที่ดินของตนเอง ☐ ที่ดินเช่า
- ☐ เกษตรกรรับจ้าง ประเภท ☐ ตัดอ้อย ☐ เก็บเกี่ยวผลไม้
☐ นาเกลือ ☐ อื่นๆระบุ.....

○ แรงงานภาคการผลิต (กรณีเป็นผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าประเภทอาหาร/เครื่องดื่ม (ขายส่ง) ให้จัดอยู่ในภาคการผลิต)

- ☐ รับงานไปทำที่บ้าน (รับจ้างทำของ/ รับจ้างผลิต/ รับจ้างแปรรูป)
ลักษณะของงาน/ผลิตภัณฑ์ที่รับไปทำที่บ้าน ระบุ.....
- ☐ งานผลิตภัณฑ์/งานฝีมือ/หัตถกรรม ระบุ.....

○ แรงงานในภาคบริการ (กรณีเป็นผู้ค้า/จำหน่ายสินค้า/อาหารรายย่อยจัดอยู่ในภาคบริการ)

- ☐ ผู้ทำงานในร้านอาหาร ลักษณะ ☐ เจ้าของร้าน/เจ้าของกิจการ ☐ พ่อ/แม่ครัว
☐ พนักงานเสิร์ฟ ☐ พนักงานล้างจาน
☐ อื่นๆ ระบุ.....
- ☐ หาบเร่ แผงลอย ลักษณะ ☐ อยู่กับที่ ☐ เคลื่อนที่อยู่เสมอ
ประเภทสินค้า ☐ อาหาร ☐ เสื้อผ้า/รองเท้า/กระเป๋า/เครื่องประดับ
☐ อื่นๆ ระบุ.....
- ☐ ขับรถรับจ้าง ประเภท ☐ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ☐ สามล้อถีบ ☐ สามล้อเครื่อง
☐ สี่ล้อเล็ก ☐ แท็กซี่ ☐ รถตุ้ ☐ รถบรรทุก
☐ รถสองแถว(รับส่งผู้โดยสาร)
☐ รถโดยสาร (รถร่วม/รับจ้างทั่วไป)
☐ อื่นๆ ระบุ.....
- ความเป็นเจ้าของ ☐ รถเช่า ☐ ของตนเอง ☐ ของนายจ้าง
- ☐ ทำงานบ้าน ประเภท ☐ แม่บ้าน ☐ คนรับใช้ในบ้าน ☐ คนสวน
☐ คนขับรถ ☐ คนเลี้ยงเด็ก ☐ คนดูแลผู้ป่วย/ผู้สูงอายุ
- ☐ รับจ้างทั่วไปนอกบ้าน (รับจ้างอิสระ) ระบุ.....
- ☐ อาชีพอิสระอื่นๆ ประเภท ☐ แรงงานก่อสร้าง ☐ รับเหมาก่อสร้างรายย่อย
☐ ค้าขายของชำรายย่อย ☐ อื่นๆระบุ.....
- ☐ ค้ายขยะเพื่อยังชีพ
- ☐ ซื้อขายของเก่า

2. รูปแบบของการทำงาน/การจ้างงาน (เครื่องหมาย ✓ ในช่อง □ ที่เกี่ยวข้องทุกข้อ)

	รูปแบบการทำงาน/การจ้างงาน
<u>2.1ลักษณะการจ้างงาน/ผู้ร่วมงาน</u>	☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง
	☐ ช่วยธุรกิจของครัวเรือน
	☐ เป็นนายจ้าง ระบุ จำนวนลูกจ้าง.....คน
	☐ เป็นแรงงานรับจ้าง
	☐ งานรับเหมาช่วง
	☐ ทำกับกลุ่ม (เช่น กลุ่มแม่บ้าน/กลุ่มสหกรณ์) ระบุลักษณะกลุ่ม.....จำนวน สมาชิกกลุ่ม.....คน
	☐ อื่นๆ ระบุ.....
<u>2.2สถานที่ทำงาน</u>	☐ ทำที่บ้านหรือบริเวณบ้าน
	☐ ทำนอกบ้านเป็นหลักแหล่ง
	☐ ทำนอกบ้านไม่เป็นหลักแหล่ง
<u>2.3แหล่งทุน</u>	☐ ใช้เฉพาะแรงงาน (ไม่ต้องใช้เงินทุน)
	☐ ลงทุนเอง
	☐ มีคนลงทุนให้
	☐ กู้เงินมาลงทุน แหล่งเงินกู้ ✕ แหล่งเงินกู้ในระบบ ✕ แหล่งเงินกู้นอกระบบ

3. ท่านได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานเป็นลักษณะใด

- ☐ รายชิ้น ☐ รายวัน ☐ รายสัปดาห์
☐ ทุกครั้งเดือน ☐ รายเดือน ☐ เป็นครั้งคราวตามที่ร้องขอ
☐ รุนหรือรอบการผลิต ทุก.....วัน หรือทุก.....เดือน
☐ อื่นๆ ระบุ.....

4. รายได้ต่อวันในการประกอบอาชีพ

- ☐ ต่ำกว่า 100 บาท ☐ 101 – 150 บาท ☐ 151 – 200 บาท ☐ 201 – 250 บาท
☐ 251 – 300 บาท ☐ 301 – 350 บาท ☐ 351 – 400 บาท ☐ 401 – 450 บาท
☐ 451 – 500 บาท ☐ มากกว่า 500 บาทขึ้นไป

5. ท่านมีความพึงพอใจกับค่าจ้าง/รายได้ที่ท่านได้รับในปัจจุบันหรือไม่

- ☐ พอใจ เพราะ.....
☐ ไม่พอใจ เพราะ.....

6. จำนวนวันทำงานเฉลี่ยต่อเดือน.....วัน

7. ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในแต่ละวัน.....ชั่วโมง

8. ส่วนใหญ่ท่านทำงานช่วงเวลาใด ☐ กลางวัน จำนวนชั่วโมงที่ท่านทำงาน.....ชั่วโมง
☐ กลางคืน จำนวนชั่วโมงที่ท่านทำงาน.....ชั่วโมง
☐ ทั้งสองช่วง จำนวนชั่วโมงที่ท่านทำงาน.....ชั่วโมง
9. ท่านมีเวลาพักระหว่างการทำงานหรือไม่
☐ ไม่มีเวลาพัก ☐ มี เฉลี่ยวันละ.....ชั่วโมง
10. ท่านสามารถลาพักผ่อนโดยได้รับค่าจ้างหรือไม่
☐ ไม่ได้ ☐ ได้.....วัน ☐ ไม่เกี่ยวข้อง (กรณีไม่มีนายจ้าง)
11. ท่านสามารถลาพักป่วยโดยได้รับค่าจ้างหรือไม่
☐ ไม่ได้ ☐ ได้.....วัน ☐ ไม่เกี่ยวข้อง (กรณีไม่มีนายจ้าง)
12. ท่านสามารถลากิจโดยได้รับค่าจ้างหรือไม่
☐ ไม่ได้ ☐ ได้ ☐ ไม่เกี่ยวข้อง (กรณีไม่มีนายจ้าง)
13. ท่านมีวันหยุดประจำปีสัปดาห์หรือไม่
☐ ไม่มีวันหยุด ☐ 1 วัน ☐ 2 วัน ☐ 3 วัน ☐ 4 วัน ☐ อื่นๆ.....
14. ท่านมีวันหยุดตามประเพณีหรือไม่ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ไม่มีวันหยุด ☐ สงกรานต์ ☐ ปีใหม่
☐ ตรุษจีน ☐ อื่นๆ.....
15. ท่านมีอาชีพเสริมอื่นๆ ที่มีรายได้ นอกเหนือจากงานหลักที่ทำอยู่หรือไม่
☐ ไม่มีและไม่ต้องการ
☐ ไม่มีแต่ต้องการ ระบุอาชีพเสริมที่ต้องการ.....
☐ มี ระบุลักษณะงานที่ทำ.....
 ระบุรายได้ที่ได้รับ ☐ รายได้ไม่แน่นอน/เป็นครั้งคราว
 ☐ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

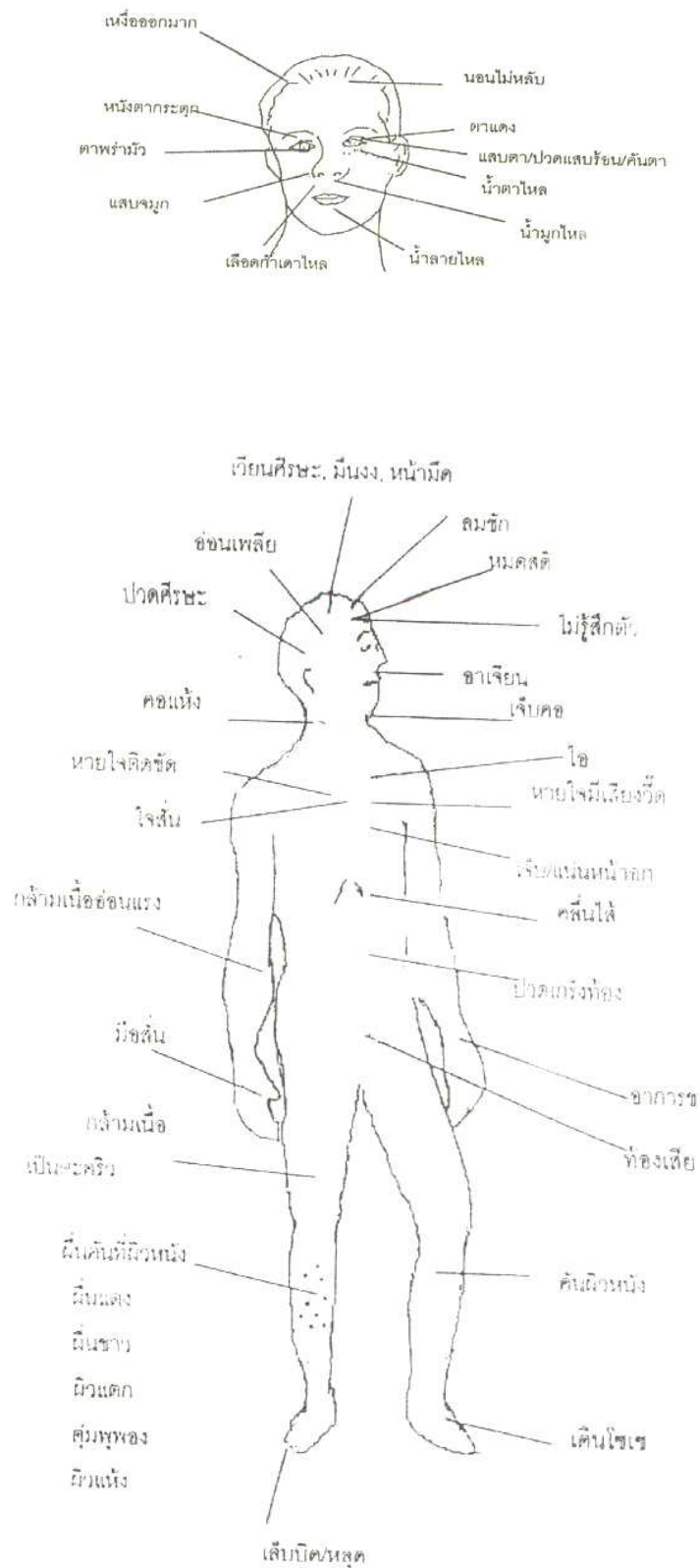
ส่วนที่ 3 สภาพปัญหาจากการทำงานที่ต้องประสบและปัญหาด้านอาชีวอนามัย

1. ปัญหาจากการทำงานของท่านมีอะไรบ้าง (เลือกตอบได้ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 3)
☐ ไม่มีปัญหา ☐ ค่าตอบแทนน้อย ☐ งานหนัก
☐ ทำงานไม่ตรงเวลาปกติ ☐ งานไม่ต่อเนื่อง ☐ ชั่วโมงทำงานมากเกินไป
☐ ไม่มีวันหยุด ☐ ลาพักผ่อนไม่ได้ ☐ สัญญาจ้างไม่เป็นธรรม
☐ ไม่มีสวัสดิการ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
2. สถานที่ทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ไม่มีปัญหา ☐ สถานที่คับแคบ/อากาศไม่ถ่ายเท ☐ เสียงดัง
☐ ทำงานกลางแจ้ง/อากาศร้อน ☐ ไม่สะอาด ☐ มีฝุ่นละออง/กลิ่น/ควัน
☐ แสงสว่างไม่เพียงพอ ☐ แรงสั่นสะเทือน ☐ อื่นๆ.....

3. ปัญหาความไม่ปลอดภัยในการทำงานที่ท่านได้รับ (เลือกตอบ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 3)
- ☐ ไม่มีปัญหา
 ☐ ขาดอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย
☐ เครื่องจักร/เครื่องมือเป็นอันตราย
 ☐ สภาพแวดล้อม เช่น ความร้อน แสงสว่าง เสียง
☐ ระบบงานที่เกี่ยวกับไฟฟ้าไม่ได้มาตรฐาน
 ☐ ได้รับสารเคมีเป็นพิษ
☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. สถานที่ทำงานของท่านมีบริการห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอหรือไม่
- ☐ ไม่มี
 ☐ ใช้ห้องน้ำสาธารณะไม่เสียค่าบริการ
☐ ใช้ห้องน้ำสาธารณะเสียค่าบริการ
☐ อื่นๆ.....
- ☐ มี ระบุลักษณะ
☐ สะอาดและเพียงพอ
 ☐ สะอาดแต่ไม่เพียงพอ
☐ ไม่สะอาดแต่เพียงพอ
 ☐ ไม่สะอาดและไม่เพียงพอ
☐ ไม่เพียงพอ เพราะ
☐ ทำงานที่บ้านตัวเอง
 ☐ ไม่มีสถานที่ทำงานเป็นหลักแหล่ง
5. ปัญหาการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานที่ท่านเคยได้รับ (เลือกตอบได้ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 3)
- ☐ ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน (ข้ามไปข้อ 7.)
 ☐ ของมีคม
☐ พลัดตกจากที่สูง
 ☐ ไฟ/น้ำร้อนลวก
 ☐ อุบัติเหตุจากยานพาหนะ
☐ ไฟฟ้าช็อต
 ☐ การชน/กระแทก
 ☐ สารเคมี
☐ อื่นๆ ระบุ.....
6. ส่วนใหญ่การบาดเจ็บจากการทำงาน (ตามที่ท่านระบุในข้อ 5.) มีสาเหตุมาจากอะไรมากที่สุด (เลือกตอบได้ 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 ถึง 3)
- ☐ ทำงานไม่ถูกวิธี/ไม่ปฏิบัติตามกฎหรือข้อแนะนำ/ความประมาท
☐ ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือไม่เหมาะสมกับงาน
☐ ทำงานขณะไม่สบาย
☐ ทำงานขณะมีเรื่องไม่สบายใจ/มีความเครียด
☐ ทำงานขณะที่มีอาการเมาสุรา
☐ สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสม เช่น เสียงดัง ความร้อน ฝุ่นละออง ฯลฯ
☐ อื่นๆ ระบุ.....
7. ท่านเคยประสบปัญหาทางสุขภาพหรือความเจ็บป่วยจากการทำงานหรือไม่
- ☐ ไม่เคย (ข้ามไปข้อ 9)
 ☐ เคย

8. ลักษณะอาการและความเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน

กรุณาทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบลักษณะอาการความเจ็บป่วยที่ได้รับลงในแผนภาพ

9. ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหาสุขภาพและความเจ็บป่วยจากการทำงานอย่างไร (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ ไม่เคยเจ็บป่วย ☐ หยุดพัก เป็นเวลา..... วัน
- ☐ ไปพบแพทย์ ☐ ซื้อยากินเอง
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

10. กรณีที่ท่านไปพบแพทย์ ส่วนใหญ่ท่านใช้บริการที่สถานพยาบาลลักษณะใด เพราะอะไร

(เลือกตอบเพียง 1 ข้อ พร้อมทั้งระบุเหตุผล)

- ☐ ไม่เคยไปพบแพทย์ ☐ สถานีอนามัย/ศูนย์สุขภาพชุมชน
- ☐ โรงพยาบาลของรัฐ ☐ โรงพยาบาล/คลินิกเอกชน
- ☐ คลินิกฉุกเฉิน/โพลีคลินิก 24 ชั่วโมง
- ☐ สถานพยาบาลหรือสถานผดุงครรภ์ที่ให้บริการโดยพยาบาล
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ระบุ เหตุผลที่ท่านเลือกสถานบริการดังกล่าวเพราะ.....

11. ท่านจ่ายค่ารักษาพยาบาลเมื่อไปรับบริการที่สถานบริการต่างๆ อย่างไร เพราะอะไร

(เลือกตอบเพียง 1 ข้อ พร้อมทั้งระบุเหตุผล)

- ☐ ใช้โครงการ 30 บาท “ช่วยคนไทยห่างไกลโรค”
- ☐ นายจ้างจ่ายให้
- ☐ ประกันสุขภาพ/ชีวิตภาคเอกชน
- ☐ ประกันกลุ่มชุมชน/อาชีพ
- ☐ ระบบประกันสังคม ตามมาตรา 39 หรือ มาตรา 40 (จ่ายสมทบเอง)
- ☐สวัสดิการข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ตามสิทธิของปีตามารดา/คู่สมรส/บุตร)
- ☐ จ่ายเอง เพราะ.....
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ระบุ เหตุผลที่ท่านเลือกจ่ายค่ารักษาด้วยวิธีการดังกล่าวเพราะ.....

12. ท่านประสบกับปัญหาดังต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่ประสบปัญหาใดๆ
- ☐ ไม่มีเงินออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน
- ☐ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง
- ☐ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินเป็นของตนเอง
- ☐ ไม่มีที่สำหรับประกอบอาชีพหรือทำการค้าขายเป็นหลักแหล่ง
- ☐ การถูกคุกคามและการถูกเรียกเก็บค่าคุ้มครอง
- ☐ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าธรรมเนียมในการประกอบอาชีพที่ไม่เป็นธรรม
- ☐ ภาวะหนี้สิน

☐ ในระบบ ☐ นอกกระบบ ☐ ทั้งในและนอกกระบบ

- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 4 ความต้องการของแรงงานนอกระบบ

1. ลักษณะความคุ้มครองหรือสวัสดิการที่สอดคล้องกับอาชีพและลักษณะการทำงานที่ท่านต้องการมากที่สุด คือ (เลือกตอบไม่เกิน 5 ข้อ โปรดเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุด จาก 1 ถึง 5)

- ☐ การคุ้มครองกำหนดเวลาทำงานปกติ
- ☐ สิทธิในการมีชั่วโมงพักระหว่างการทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อวัน
- ☐ สิทธิในการมีวันหยุดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน และการมีวันหยุดตามประเพณี
- ☐ สิทธิในการได้รับค่าทำงานในวันหยุด
- ☐ สิทธิในการลาป่วยโดยได้รับค่าจ้าง
- ☐ สิทธิในการเปลี่ยนงานหรือหน้าที่ชั่วคราวขณะมีครรภ์
- ☐ การคุ้มครองเกี่ยวกับค่าจ้าง/การได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างตามกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
- ☐ การได้รับค่าล่วงเวลาเมื่อทำงานเกินเวลาทำงานปกติ
- ☐ การได้รับค่าทำงานในวันหยุดไม่น้อยกว่า 2 เท่าของค่าจ้างในวันทำงานปกติ
- ☐ สิทธิได้รับเงินทดแทนเมื่อประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตาย
- ☐ ค่าทดแทนรายเดือนเมื่อทุพพลภาพหรือเสียชีวิตจากการทำงาน
- ☐ ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพกรณีทุพพลภาพจากการทำงาน
- ☐ ได้รับค่าชดเชยกรณีถูกเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด (เช่น สัญญายังไม่สิ้นสุด ไม่แจ้งล่วงหน้า)
- ☐ การคุ้มครองเกี่ยวกับค่าตอบแทนรายขึ้น/ค่าตอบแทนขั้นต่ำที่เป็นธรรม
- ☐ การคุ้มครองเกี่ยวกับการกำหนดราคาซื้อ-ขาย
- ☐ การคุ้มครองส่งเสริมการรวมกลุ่มสวัสดิการออมทรัพย์
- ☐ การจัดสวัสดิการทำบัตรประกันสังคมโดยผู้จ้างรับผิดชอบรายจ่าย
- ☐ อื่นๆ.....

2. ท่านต้องการความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนในด้านใดมากที่สุด เพื่อให้การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตมีคุณภาพ กรุณาระบุความต้องการตามลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ

ลำดับที่ 1 คือ.....

ลำดับที่ 2 คือ.....

ลำดับที่ 3 คือ.....

3. หากท่านต้องการได้รับความคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ซึ่งท่านจะต้องมีส่วนร่วมในการจ่ายเงินสมทบ ท่านต้องการได้รับการคุ้มครองในเรื่องใด

- ☐ ไม่ต้องการ
- ☐ ต้องการ ระบุจำนวนเงินที่สามารถจ่ายสมทบได้.....บาท/เดือน

(โปรดเรียงลำดับความคุ้มครองที่ท่านต้องการมากที่สุดจาก 1 ถึง 7)

☐ กรณีเจ็บป่วย	☐ กรณีคลอดบุตร	☐ กรณีทุพพลภาพ	☐ กรณีตาย
☐ กรณีสงเคราะห์บุตร	☐ กรณีชราภาพ	☐ กรณีว่างงาน	

4. ท่านต้องการควบคุมครองเรื่องเงินออมกรณีชราภาพ หรือไม่
- ☐ ไม่ต้องการ เพราะ.....
- ☐ ต้องการ จำนวนเงินที่สามารถออมได้.....บาท/วัน หรือ.....บาท/เดือน
5. ท่านต้องการ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพหรือไม่
- ☐ ไม่ต้องการ เพราะ.....
- ☐ ต้องการ ระบุ ความรู้และทักษะที่ต้องการ.....

ส่วนที่ 5 ระบบการคุ้มครองทางสังคมที่ท่านได้รับในปัจจุบัน

1. ท่านได้เป็นสมาชิกในโครงการ/กลุ่ม ที่จัดให้มีระบบสวัสดิการกับสมาชิก หรือไม่
- ☐ ไม่ได้เป็นสมาชิก
- ☐ ได้เป็นสมาชิกและได้รับสวัสดิการ คือ (ใส่เครื่องหมาย ✓ ในทุกช่องของสวัสดิการที่ท่านได้รับ)

โครงการ/กลุ่ม	ลักษณะสวัสดิการที่ได้รับ								
	ไม่ เกี่ยวข้อง	เจ็บ ป่วย	พิ การ	เสียชีวิต	ที่อยู่ อาศัย	พัฒนา ฝีมือ/ อาชีพ	เงินกู้ ฉุกเฉิน/ เงิน ออม	เงินกู้ เพื่อ การศึ ษาของ ตนเอง /บุตร	อื่นๆ ระบุ (ถ้ามี)
การประกันชีวิตภาคเอกชน									
ธนาคารเพื่อประชาชน (ธ.ออมสิน/SME)									
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)									
โครงการบ้านเอื้ออาทร									
สหกรณ์การเกษตร									
สหกรณ์ออมทรัพย์									
กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์									
กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์									
การประกันอุบัติเหตุ									
การประกันภัยต่างๆ									
กลุ่มแม่บ้าน									
กลุ่มอาชีพ.....									
กลุ่มอื่นๆ ในชุมชน.....									
อื่นๆ ระบุ.....									

2. ท่านเคยได้รับการช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) หรือไม่

☐ ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือ/สนับสนุน

☐ เคย

- ระบุชื่อองค์กร
ลักษณะการสนับสนุน.....
- ระบุชื่อองค์กร
ลักษณะการสนับสนุน.....
- ระบุชื่อองค์กร
ลักษณะการสนับสนุน.....

ส่วนที่ 6 แนวคิดและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ถ้าหากกฎหมายแรงงาน ไม่สามารถให้ความคุ้มครองท่านได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ท่านมีวิธีการดูแลตนเองและจัดหาสวัสดิการสำหรับตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอบพระคุณยิ่งในความร่วมมือ